

Prologas

AŠ ANUOMET, KAI BUVAU SAVIMI

Laiko lieka nedaug, mano meile. Pabaigoje imkimės pasaulio pradžios, gerai? Taip. Imsimės jos.

Tačiau tai keista. Mano prisiminimai – lyg gintare suakmenėję vabzdžiai. Tie sustingę seniai prarasti gyvenimai retai kada išlieka nepalytėti laiko. Paprastai būna tik koja, viena kita sparnų plėvelė, pakrūtinio atplaiša – apie visumą gali spręsti tik pagal fragmentus, viskas sunkiai įžiūrima pro nelygius ir nešvarumų pilnus įtrūkimus. Kai pažvelgiu įdėmiau, prisimerkiu, atmintyje iškyla veidai ir įvykiai, kurie man turėtų kažką reikšti, ir jie tikrai nėra bereikšmiai, tačiau ... man nesuprantami. Tiesioginis jų liudininkas buvau aš, tačiau ir ne aš.

Tuose prisiminimuose buvau kažkas kitas, kaip ir Ramybė buvo kažkoks kitas pasaulis. Tada ir dabar. Tu ir tu.

Tuo metu ... Tas sausumos masyvas tuo metu buvo *trys* žemės plotai, nors užimantys beveik tą pačią vietą kaip tas, kuris atėjus laikui bus pavadintas Ramybe. Vėliau Sezonas po Sezono ašigaliuose ims gausėti ledo, jūros lygis nusileis, o jūsų „Arktis“ ir „Antarktis“ išsiplės ir dar labiau atšals. Tačiau anuomet ...

... *dabar*; kai prisimenu tuometinį save, jausmas toks, lyg tai būtų dabartis. Todėl ir sakau, kad tai keista ...

Dabar, šiuo laikotarpiu iki Ramybės atsiradimo, ne tik toli šiaurėje, bet ir toli pietuose plyti gera dirbamoji žemė. Krašte, kuris tau yra Vakarų Pakrantės regionas, daugiausia telkšo pelkės ir žaliuoja drėgnieji miškai – jie nunyks kitą tūkstantmetį. Dalies

Šiaurplatumių dar nėra, jos per kelis tūkstančius metų susiformuos tvinksint ugnikalnių išsiveržimų pulsui. O tas kraštas, kuris taps tavo gimtuoju miesteliu Palela? Jo nėra. Kai pagalvoji apie viską, permainų ne tiek ir daug, kita vertus, tektoniniu požiūriu tas *dabar* buvo ką tik. Nepamiršk, kad sakydami „atėjo pasaulio pabaiga“, paprastai meluojame. Planeta jaučiasi tiesiog puikiai.

Kaip mes vadiname šį prarastą pasaulį, šią *dabartį*, jei ne Ramybę?

Pirmiausia papasakosiu tau apie vieną miestą.

Pagal jūsų reikalavimus šis miestas pastatytas neteisingai. Jis *išsikėtojęs* taip, kaip jokiai šiuolaikinei komei nebūtų leidžiama, nes jai aptverti reikėtų mylių mylias besitęsiančių sienų. Atokiausioms miesto atšakoms toliau plečiantis palei upes ir kitas gyvybiškai svarbias arterijas, susidarė nauji miestai. Tai labai panašu į pelėsį, kuris šakojasi ir tiesiasi palei maistingas savo terpės gyslas. Tau atrodytų, kad tie miestai per arti vienas kito. Per daug bendrų teritorijų; tuos plačiai nusidriekusius miestus ir jų vinguriuojančias atžalas sieja per daug jungčių, tad jei kuris būtų nuo kitų atskirtas, neišgyventų.

Šnekamojoje kalboje tie miestai-atžalos kartais turi atskirus vietinius pavadinimus – ypač dideli ir seni, iš kurių taip pat jau susidarė miestai-atžalos. Tačiau tai tik išorinis požymis. Teisingai supratai, kad jie labai susiję tarpusavyje: turi bendrą infrastruktūrą, bendrą kultūrą, trokšta ir bijo to paties. Kiekvienas miestas yra toks, kaip kiti. Iš esmės visi jie yra vienas miestas. Šis pasaulis šioje dabartyje yra vadinamas to miesto vardu – Sil Anadžistas.

Ar tu, Ramybės vaike, iš tikrųjų supranti, ką gali *valstybė*? Visa Senoji Sanzė, kai ji pagaliau bus sudurstyta iš šimto nuo dabar iki tada gyvavusių ir žlugusių „civilizacijų“ fragmentų, palyginti su ja būtų niekas. Tik paranojiškų miestų-valstybių ir komunų santalka, atsiradusi susitarus kartais dalintis ištekliais, kad nepražūtų. Ak, kokiomis niekingomis svajonėmis turės tenkintis Sezonų parklupdytas pasaulis!

Čia ir *dabar* svajonėms nėra ribų. Sil Anadžisto gyventojai įvaldė materijos ir jos sandaros jėgas; pagal savo užgaidas suteikė naujus pavidalus net pačiai gyvybei; taip ištyrinėjo dangaus paslaptis, kad jomis pasibodėjo, tad vėl sutelkė dėmesį į žemę po kojomis. Ir Sil Anadžistas gyvas – ak, jis klesti, ir dar kaip! Gatvėse triukšmas, visada verda prekyba, o pastatai tokie, kad tavo protui reiktų didelių pastangų juos atpažinti. Raštuotos celiuliozės sienos vos įžiūrimos pro lapus, samanais, žolėmis, vaisių kekes ir šakniavaisių darinius. Virš kai kurių stogų plauksto vėliavos, kurios iš tikrųjų yra didžiuliai išsiskleidę grybų žiedai. Gatvėse knibždėte knibžda daiktų, kurie yra transporto priemonės, – tu gal ir nesuprastum, nors jos juda ir gabena krovinius. Vienos turi kojas ir ropoja lyg stambūs nariuotakojai, o kitos iš esmės yra tik atviros platformos, sklendžiančios ant rezonansinio potencialo pagalvės – ak, bet tau tai būtų nesuvalkiama. Tepasakysiu, kad jos sklendo per kelis colius nuo žemės. Jokie gyvuliai jų netraukia, jų nevaro nei garo, nei kokio cheminio kuro energija. Jei, pavyzdžiui, po tokia platforma praeitų augintinis ar vaikas, ji laikinai nustotų egzistuoti, o tada vėl pasirodytų kitoje pusėje ir judėtų toliau tokiu pat greičiu taip, kad nieko nepastebėtum. Niekam neatrodo, kad tai mirtis.

Vieną daiktą tu čia atpažintum. Jis stiebiasi miesto širdyje. Per daugelį mylių aplink nerasi nieko aukštesnio ir šviesesnio. Su juo vienaip ar kitaip jungiasi kiekvienas miesto bėgiai ir kiekvienas takas. Tai tavo senas draugas ametistinis obeliskas. Jis nesklendo – kol kas ne. Stovi savo lizde, nors nėra visiškai rimties būsenos: retkarčiais pulsuoja tvinksniais, kurie tau būtų pažįstami iš to, ką patyrei Alijoje. Šis pulsas sveikesnis už aną: ametistinis obeliskas yra kas kita nei tas sugadintas mirštantis granatinis. Vis dėlto, jei pastebėjus jų panašumą tave nukrėtė šurpas, sureagavai sveikai.

Visur, kur tik tuose trijuose sausumos masyvuose yra koks didesnis Sil Anadžisto mazgas, jo centre visada stovi obeliskas. Jais nusėtas visas pasaulio paviršius: du šimtai penkiasdešimt šeši vorai

tupi dviejuose šimtuose penkiasdešimt šešiuose voratinkliuose, maitindami kiekvieną miestą ir patys maitinami.

Jei tau taip norisi, įsivaizduok, kad tai gyvybės voratinkliai. Supranti, gyvybė Sil Anadžiste šventa.

O dabar įsivaizduok, kad ametistinio obelisko pagrindą supa šešiakampis statinių kompleksas. Kad ir ką nupieštų tavo vaizduotė, tikrovė į tai nė kiek nepanėšės, tačiau tiesiog mintyse susikurk ką nors gražaus, ir bus gerai. Atidžiau pažvelk štai čia, į pastatą ties pietvakarinio obelisko pakraščiu. Į tą ant nuožulnios kalvelės. Kristaliniai jo langai negrotuoti, tačiau įsivaizduok skaidrios medžiagos paviršių vagojantį neryškaus tamsesnio audinio nėrinį. Tai dilgiosios ląstelės, – paplitusi priemonė apsaugoti langams nuo nepageidaujamų kontaktų, – tačiau įrengtos tik išoriniame langų paviršiuje, kad užkirstų kelią įsibrovėliams. Jos dilgina, bet nežudo. (Gyvybė Sil Anadžiste šventa.) Viduje jokia sargyba durų nesaugo. Vis vien iš jos būtų maža naudos. Atrama – ne pirma institucija, išmokusi amžiną žmonijos tiesą: jei pavyksta įkalbėti žmones padėti kalintojams juos kalinti, sargybos nereikia.

Štai viena to gražaus kalėjimo kamera.

Suprantu, į kamerą ji nepanaši. Čia stovi dailiai padarytas baldas, kurį galbūt pavadintum kušete, nors jis be atlošo ir yra iš kelių dalių, išdėliotų blokais. Kiti baldai įprasti ir tu juos atpažintum – stalai ir kėdės reikalingi kiekvienoje visuomenėje. Pro langą matyti sodas, užveistas ant kito pastato stogo. Šiuo dienos metu ant jo krinta didžiojo kristalo nukreipta saulės šviesa. Sodo gėlės išvestos ir pasodintos atsižvelgiant į šį efektą. Takai ir lysvės nudažyti purpurinės šviesos, o tokia spalva apšviestos gėlės, regis, truputį švyti pačios. Kartkartėmis viena kita tokia mažytė balta gėlės švieselė mirkteli, todėl visa gėlių lysvė tarsi žaižaruoja, panašiai kaip dangus naktį.

Štai vaikas, pro langą spoksantis į tas švysčiojančias gėles.

Jis tikrai jaunas. Žvelgiant paviršutiniškai – subrendęs, bet tai nesusiję su amžiumi. Ne tiek kresnas, kiek *kompaktiškų* kontūrų.

Veidas platus, išsišovusiais skruostikauliais, burna maža. Vaikinas visiškai baltas: oda ir plaukai bespalviai, akys ledo baltumo, baltas net grakščiai kabantis jo drabužis. Tos pačios spalvos yra ir visa, kas kambaryje: baldai, kilimėliai, grindys po jais. Sienos yra iš balintos celiuliozės, ant jų niekas neauga. Spalvų pamatysi tik pro langą. Šioje sterilioje, purpurinės lauko šviesos atspindžių nuspalvintoje patalpoje vienintelė gyva būtybė turbūt tėra tas vaikinas.

Taip, jis – tai aš. Jo vardo iš tikrųjų neprisimenu, nors galiu pasakyti, kad jame buvo rūdinai daug raidžių. Taigi vadinkime vaikina Huva – tie patys garsai, tik tarp jų prikaišiota visokiųjų netariamų raidžių ir paslėptų prasmių. Bus gana panašu ir deramai *simbolizuos...*

Ak. Pykstu labiau, nei turėčiau. Žavinga. Jei jau taip, pakeiskime temą, imkimės ko nors sausesnio. Grįžkime į būsimą dabar ir visai kitą čia.

Tas dabar yra Ramybės dabartis, nors per žemyną vis dar rita-si riftogenezės atgarsiai. Tas čia, tiksliau sakant, yra ne Ramybėje, o vezikulėje tiesiai virš didžiausios milžiniško seno skydinio ugnikalnio lavos kameros. Jei patinka ir jei turi metaforos jausmą, tai ugnikalnio širdis; jei ne, tada tai tamsi, ne visai stabili tuštuma giliai uolienoje, nelabai teatvėsusi per tūkstantmečius nuo tada, kai Tėvas Pasaulis ją išspjovė į viršų. Aš stoviu šioje ertmėje, pusiau susiliejęs su uolos iškyša, kad būtų patogiau stebėti žlugimą pranašaujančius smulkius trikdžius ir stambias deformacijas. To daryti man nebūtina. Vargu ar rasi vyksmų, kuriuos būtų sunkiau sustabdyti nei tą, kurį išjudinau čia. Vis dėlto suprantu, kaip jautiesi būdamas vienas, kai esi sutrikęs, išsigandęs ir gerai nežinai, kas bus toliau.

Tu nesi viena. Ir niekada nebūsi, nebent pati nuspręstum. Žinau, kas svarbu čia atėjus pasaulio pabaigai.

Ak, mano meile. Apokalipsė juk santykinis dalykas, ar ne? Kai žemė subyra, nuo jos priklausomai gyvybei tai nelaimė, tačiau Tėvui Pasauliui – anokia čia bėda. Kai žūva žmogus, netektis turėtų

būti smūgis mergaitei, kažkada vadinusiai jį Tėvu, tačiau nieko nebereiškia, kai ji buvo tiek kartų išvadinta pabaisa, jog galiausiai pati tai pripažino. Jei vergas maištavo, tai niekis žmonėms, kurie apie tai perskaito vėliau. Jiems tai tėra žodžiai, trapesni už ploną popierių, nuzulintą istorijos tėkmės. („Vadinasi, buvote vergai, na ir kas?“ – šnabžda jie. Tarsi tai būtų niekis.) Tačiau visiems, išgyvenusiems vergų maištą, – ir tiems, kas laikė savo viešpatavimą savaime suprantamu, kol įvykiai užgriuvo kaip perkūnas iš giedro dangaus, ir tiems, kam pasaulis geriau jau tebūna paleistas pelenais, kad tik netektų daugiau nė akimirkos kęsti buvimo „savo vietoje“...

Tai ne metafora, Esuna. Ne hiperbolė. *Tikrai* regėjau, kaip pasaulis buvo paleistas pelenais. Prašau, nė žodžio apie nekaltus įvykių liudininkus, nepelnytas kančias ir beširdišką kerštą. Kai ant sprūdžio linijos pastatoma komė, ar dera kaltinti jos sienas, kad jos, kaip ir reikėjo tikėtis, sutraiškė buvusius viduje? Ne – kaltinti turėtume tuos, kas buvo tokie kvaili, jog manė galėsią amžinai priešintis gamtos dėsniams. Reikia pripažinti, kai kurie pasauliai pastatyti ant skausmo sprūdžio linijos, o juos palaiko košmarai. Kai tokie pasauliai žlunga, apraudoti jų nereikia. Telioka niršti, kad juos apskritai pastatė taip, jog jie buvo pasmerkti iš anksto.

Taigi dabar tau papasakosiu apie to pasaulio, Sil Anadžisto, pabaigą. Apsakysiu, kaip jį pribaigiau, ar bent padariau tiek, kad jam teko viską pradėti iš naujo ir atsikurti pradedant nuo nieko.

Papasakosiu, kaip atvėriau Vartus, nusviedžiau tolyn Mėnulį, ir tai darydamas šypsojau.

O dar papasakosiu – nieko nepraleisdamas, – kaip vėliau, stojus mirties tylai, sušnabždėjau:

„Metas.“

„Metas.“

O Žemė pašnibždomis atsakė:

„Sudekite.“

TU BŪDRAUJI IR SAPNUOJI

O dabar dar kartą viską prisiminkime.

Tu – Esuna, vienintelė visame pasaulyje likusi gyva iš tų orogenų, kuriems kada nors pavyko atverti Obeliskų vartus. Niekas nesitikėjo, kad tavo likimas bus toks įspūdingas. Kažkada priklausai Atramai, tačiau nebuvai tokia kylanti žvaigždė kaip Alebastras. Buvai laukinė orogenė, surasta laisvėje, ypatinga tik dėl įgimtų gebėjimų, kurių turėjai daugiau, nei vidutiniškai turi atsitiktinai gimstantys rogos. Pradėjai gerai, tačiau tavo pažanga baigėsi anksti – nors aiškos priežasties nebuvo. Tiesiog tau stigo paskatų prasimanyti ką nors nauja, troškimo pasižymėti. Ar bent taip vyresnieji bėdodavo už uždarytų durų. Per greitai prisitaikė prie Atramos sistemos. Ji tave ribojo.

Ir gerai, nes kitaip tau niekada nebūtų taip atlaisvinę saito ir pasiuntę į tą misiją su Alebastru. Dėl jo jiems apmirdavo visos rūdinos blusos. Tačiau tu ... tave laikė nepavojinga, deramai išdresuota, įpratinta paklusti – vargu ar kas iš tokios būtų tikėjęsis, kad ji netyčia nušluos nuo žemės paviršiaus kokį miestelį. Jie patys apsikvailino – kiek tų miestelių tu jau nušlavei? Vieną pusiau tyčia. Kiti trys kartai buvo nelaimingi atsitikimai, tik ar tai iš tikrųjų svarbu? Žuvusiems – ne.

Kartais pasvajoji, jog padarai, kad visa tai nebūtų įvykę. Alijoje blaškydamasi nepabandai pasiekti granatinio obelisko ir sergėtojo persmeigta juodu peiliu tiesiog nukraujuoji, žiūrėdama į laimingus

juodaodžius vaikus, netoliese žaidžiančius bangų skalaujamame juodo smėlio paplūdimyje. Stibė tavęs nenusineša į Meovą. Tai gi būtum grįžusi į Atramą ir ten susilaukusi Korundo. Po gimimo jį būtum praradusi, be to, niekada nebūtum turėjusi Inono, tačiau abu jie tikriausiai tebebūtų gyvi. (Nors... Jei Korą būtų įtaisę mazge, ko toks gyvenimas būtų vertas?) Tačiau tada taip ir nebūtum apsigyvenusi Tirime, susilaukusi Učės, kurį tėvas uždaužė kumščiais, išauginusi Nasunos, kurią tėvas pasigrobė, ir išžudžiusi į tavo gyvybę besikėsinusių buvusių kaimynų. Kiek gyvybių būtų buvę išgelbėta, jei tik būtum pasilikusi savo narvelyje. Arba žuvusi tada, kai iš tavęs to reikalavo.

O čia, šioje dabartyje, seniai išsivadavusi iš sistemingai kausančių nepajudinamų Atramos varžtų, tapai galinga. Išgelbėjai Kastrimos bendruomenę pačios Kastrimos kaina; palyginti su krauju, kurį priešai būtų nuleidę po savo pergalės, sumokėta buvo nedaug. Tu pergalę iškovojai išlaisvinusi jungtinę energiją iš paslaptingo mechanizmo, senesnio už (jūsų) rašytinę istoriją, – tačiau, mokydamosi valdyti tą energiją, nužudei Alebastrą Dešimtžiedį, nes esi, kas esi. Nenorėjai tapti jo žudike, nors, tiesą sakant, turi įtarimų, kad jis pats troško, jog taip padarytum. Šiaip ar taip, jo nebėra gyvo, ir taip susiklosčius įvykiams tapai galingiausia orogene planetoje.

Buvo ir kita pasekmė: galingiausios orogenės titulą turėsi ne visada. Ką tik buvo paskirtas galutinis terminas, nes su tavimi dabar vyksta tas pats, kas ištiko Alebastrą: tu virsti akmeniu. Kol kas suakmenėjo tik dešinė ranka. Galėjo baigtis blogiau. Be to, kai kitą kartą atversi Vartus, ar net kai panaudosi daugėliau tos keistos sidabrinės neorogenijos, kurią Alebastras vadino magija, tikrai *bus* blogiau. Tačiau neturi iš ko rinktis. Gavai užduotį – už ją turi būti dėkinga Alebastrui ir neaiškiai grupuotei akmenų valgytojų, patylomis bandančių užbaigti seną karą tarp gyvybės ir Tėvo Pasaulio. Tavęs laukia du darbai, ir, tavo nuomone, tas, kurį *privalai* atlikti, yra lengvesnis už kitą. Tereikės sugauti Mėnulį. Užtaisyti Jumeno

riftą. Taip sutrumpinsi prognozuojamą dabartinio Sezono pasekmių laikotarpį, tūkstančius ar milijonus metų, kad jį būtų įmanoma atlaikyti – ir atsirastų vilties žmonių giminei išgyventi. Baigti Penktuosius Sezonus visiems laikams.

Tačiau koks tas kitas darbas, kurį tu *nori* atlikti? Rasti Nasuną, savo dukterį. Susigražinti ją iš vyro, nužudžiusio tavo sūnų ir apokaliptinės laikais nusitempusio ją per pusę pasaulio.

Apie tai turiu ir gerų, ir blogų naujienų. Tačiau prie Džidžos prieisime netrukus.

Tavo būseną iš tikrųjų nėra koma. Esi vienas iš svarbiausių dėmenų sudėtingoje sistemoje, per kurią visą ką tik perėjo galingas ir menkai tevaldomas paleisties srautas ir kuri sustojo avariniu būdu, negavusi pakankamai laiko atvėsti. Slaptacheminės fazinės būsenos pasipriešinimas ir mutageninis grįžtamasis ryšys buvo šių įvykių apraiškos. Tau reikia laiko... pradėti iš naujo.

Taigi nesi be sąmonės. Veikiau, jei taip galima sakyti, pramaisiui patiri pusbudrę būseną ir pusiaumigą. Šiek tiek suvoki aplinką. Jauti supamuosius judesius ir kad kartkartėmis esi stumdoma. kažkas tau į burną įdeda maisto, įpila vandens. Laimei, nesi visai nesąmoninga, gali kramtyti ir ryti, nes dabar, prasidėjus pasaulio pabaigai, yra netinkamas metas tiems, ką reikia maitinti per zondą, o ir pelenais nubarstytas kelias tam nėra patogi vieta. Kažkieno rankos patraukia tavo drabužius ir kažkuo apjuosia klubus – tai vystyklas. Laikas ir vieta tam taip pat netinka, tačiau kažkas nori tave taip prižiūrėti, ir tau tai nerūpi. Tos priežiūros tu bemaž ir nepastebi. Nespėji pajusti nei alkio, nei troškulio, o tave jau maitina; išsituštinusi nejauti ypač didelio palengvėjimo. Gyvenimas tęsiasi. *Entuziazmo* tam nereikia.

Ilgainiui būdravimo ir miego protarpių skirtumas pasidaro aiškesnis. O tada vieną dieną atmerki akis ir viršuje pamatai debesuotą dangų. Vaizdas siūbuoja pirmyn atgal. Retkarčiais jį užstoja griaučius primenančios medžių šakos. Pro debesis matyti blankus

obelisko šešėlis – pagalvoji, kad tai tikriausiai špinelinis, atgavęs įprastinę formą ir milžinišką dydį, ak, ir, dabar, kai Alebastro nebėra gyvo, sekiojantis paskui tave lyg vienišas šunytis.

Po kurio laiko spoksoti į dangų pabosta, tad pasuki galvą ir pabandai susigaudyti, kas čia dedasi. Aplink tave juda figūros – sapniški pilkai baltais drabužiais apsisiautę pavidalai... ne. Ne, jie vilki įprastiniais drabužiais, tiesiog yra nubarstyti blyškiais pelenais. O drabužių jie prisirengę labai daug, nes dabar šalta – ne tiek, kad užšaltų vanduo, bet nedaug tetrūksta. Sezonas tęsiasi jau bemenk dvejus metus – tiek laiko nebuvo saulės. Pusiauįyje ir netoli jo riftas skleidžia daug šilumos, tačiau ji anaip tol neatstoja didžiulio iš dangaus šviečiančio ugnies kamuolio. Vis dėlto be riftogenezės būtų dar šalčiau – gerokai šalčiau, nei užtektų susidaryti ledui. Vis šiokia tokia nauda.

Šiaip ar taip, viena iš pelenuotų figūrų, regis, pastebėjo, kad pabudai, o gal pajuto, kad tavo svoris yra kitur nei anksčiau. Kauke veidą prisidengusi galva su apsauginiais akiniais atsigręžia tavęs apžiūrėti, tada vėl nosisuka į priekį. Du žmonės priekyje vienas kitam kažką sumurma, tačiau tu nieko nesupranti. Ne todėl, kad jie kalbėtų svetima kalba. Tiesiog tau galvoje dar ne visai prašviesėjo, o žodžius iš dalies sugeria aplink krintantys pelenai.

Kažkas prabyla ir už tavęs. Krūptelėjusi atsigręži ir pamatai dar vieną kauke pridengtą veidą su apsauginiais akiniais. Kas šie žmonės? (Tau neateina į galvą išsigąsti. Kaip ir nuo alkio, nuo tokių instinktyvių dalykų dabar atitolai.) Tada galvoje staiga kažkas susieina, ir pradedi suprasti, kaip čia yra. Tu guli ant neštuvų, – tiesiog susiūtų odos lopinių, ištemptų tarp dviejų karčių, – kuriuos neša keturi žmonės. Vienas iš jų kažką rikteli, ir kitas, esantis atokiau, jam atliepia šūksniu. Daug šūkavimo. Daug žmonių.

Dar kažkas rikteli iš kažkur toli, ir tavo nešikai sustoja. Jie susižvalgo ir nuleidžia tave ant žemės. Iš lengvų, vienodų judesių matyti, kad ši manevrą jau yra sutartinai darę daugelį sykių. Pajunti, kaip

neštuvai nusileidžia ant minkšto birių pelenų sluoksnio, po kuriuo slūgso kitas, tankesnis, o dar giliau, atrodo, tiesiasi kelias. Tada tavo nešikai pasitraukia, atsiriša ryšulius ir įsitaisto ant žemės – šis ritualas tau gerai pažįstamas iš kelyje praleistų mėnesių. Atokvėpis.

Žinai, kaip tą ritualą atlikti. Reikia atsikelti, ką nors suvalgyti, pasitikrinti batus, – ar neišsižioję, ar neįkritę akmenukų, – tada kojas – gal yra pražiūrėtų žaizdų? – ir įsitikinti, kad kaukė... pala, ar tu irgi su kauke? Jei visi kaukėti... Laikei ją bėgliamaišyje, tiesa? Kur tavo bėgliamaišis?

Tebekrintant pelenams, kažkas išnyra iš prietemos. Aukšta, plati lyg plynaukštė, neatpažįstama su tais drabužiais ir kauke – tačiau tapatybę išduoda pažįstama smulkiai garbanotų peleninių gaurų struktūra. Ji pritupia ties tavo galvūgaliu.

– Hm. Vis dėlto gyva. Ko gero, pralaimėsiu tas lažybas su Tonke.

– Hjarka, – sakai balsu, dar gargždesniu už jos.

Iš to, kaip įlinksta jos kaukė, gali spėti: ji išsiviepė. Keista suvokti, kad ji šypsosi, ir nepajusti įprastinės grėsmingos potekstės dėl aštriai nudilintų dantų.

– O tavo smegenys turbūt nenukentėjo. Bent jau laimėsiu lažybas su Ika. – Apsidairo ir užbaubia. – Lerna!

Bandai pakelti plaštaką ir sugriebti jai už kiškos. Jausmas toks, lyg bandytum pajudinti kalną. Tu turėtum gebėti judinti kalnus, tad susikaupi ir pakeli plaštaką bent pusiau – tačiau tada užmiršti, kodėl norėjai atkreipti Hjarkos dėmesį. Laimei, ji apsižvalgo ir pamato tavo pakeltą ranką, drebančią nuo pastangų. Akimirką pasvarsčiusi, Hjarka atsідūsta ir paima tave už jos, o tada tarsi susidrovėjusi nusuka akis į šalį.

– ...vyksta, – išspaudi tu.

– Kad aš, po rūdžių, žinočiau. Mums nereikėjo taip greitai dar kartą sustoti atokvėpio.

Norėjai paklausti ne to, tačiau ištarti visą sakinį būtų labai sunku. Taigi guli čia, o ranką tau prilaiko moteris, kuri aiškiai mieliau

darytų ką kita, – nesvarbu ką, – tačiau teikėsi parodyti užuojautą manydama, jog tau jos reikia. Taip nėra, tačiau tau malonu, kad ji stengiasi.

Sūkuryje išryškėja dar du pavidalai – abu atpažįstami iš įprastų kontūrų. Lieknas vyras ir putli moteris. Plonasis priėjęs prie tavęs atsistoja galvūgalyje vietoj Hjarkos ir pasilenkęs nutraukia tau apsauginius akinius – nė nesupratai, kad buvai su jais.

– Duok man akmenį, – prašo jis.

Tai Lerna, tačiau ką jis čia sako?

– Ką? – klausi.

Jis nekreipia į tave dėmesio. Ta kita moteris, Tonkė, kumšteli alkūne Hjarkai. Ši atsidūsta ir pasiraususi po maišą suranda kažkokį daiktėlį. Tada paduoda jį Lernai.

Iškėlęs daiktėlį, Lerna uždeda plaštaką tau ant skruosto. Daiktas ima švytėti pažįstama balta šviesa. Susigaudai, kad tai požeminės Kastrimos kristalo gabaliukas: jis užsižiebė, nes tie kristalai taip reaguoja į sąlytį su orogonais, o Lerna dabar liečiasi prie tavęs. Išradinga. Pasišviesdamas kristalu, jis pasilenkia ir įdėmiai apžiūri tavo akis.

– Vyzdžiai susitraukia normaliai, – sumurma sau.

Ranka, kurią laiko priglaudęs tau prie skruosto, trukteli.

– Nekarščiuoja.

– Jaučiuosi apsunkusi, – tari.

– Esi gyva, – sako jis taip, tarsi tai būtų visai protingas atsakymas.

Šiandien visi kalba neaiškiai.

– Motoriniai įgūdžiai vangūs. Pažintiniai gebėjimai?..

Virš tavęs pasilenkia Tonkė.

– Ką sapnavai?

Taip pat nelogiška, kaip ir „duok man akmenį“, tačiau bandai atsakyti, nes esi tokia apdujusi, kad nesupranti, jog to nereikėtų daryti.

– Miestą, – sumurmi.

Tau ant blakstienų užkrenta pelenų kruopelė. Krūpteli. Lerna vėl uždeda tau apsauginius akinius.